تاثیر تور شبیه سازی شده آزمون صلاحیت بالینی (آسکی) برمیزان اضطراب و رضایتمندی دانشجویان پرستاری

نویسندگان: مریم خوشبخت پیشخانی*، نگار پوروخشوری، فاطمه حسین زاده سیبنی، حجت هوشیاری خواه، زهرا حقدوست

*گروه پرستاری ، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت ، دانشگاه علوم پزشکی گیلان ، رشت ، ایران

Khoshbakht@gums.ac.ir

مقدمه : آزمون مشاهده ساختاریافته مهارتهای بالینی آسکی (OSCE) به عنوان یک ابزار ارزیابی معتبر، استاندارد و عینی برای سنجش مهارتهای بالینی، ارتباطی، تصمیم گیری و تفکر انتقادی دانشجویان علوم پزشکی به و یژه پرستاری به طور گسترده مورد استفاده قرار میگیرد. با این حال، استرس ناشی از ماهیت ارزیابی، ناآشنایی با محیط و فرآیند آزمون، و ترس از عملکرد ضعیف میتواند تأثیر منفی قابل توجهی بر عملکرد واقعی دانشجویان داشته باشد و قابلیت های آنها را به درستی منعکس نکند .این مسئله در آزمونهای صلاحیت بالینی که گذر از آنها برای ورود به حرفه پرستاری ضروری است، از حساسیت ویژه ای برخوردار است.

با وجود آموزشهای تئوری و عملی در دوره تحصیل، بسیاری از دانشجویان پرستاری در مواجهه با اولین تجربه آسکی رسمی، با چالشهای روانشناختی و عملی مواجه میشوند. اضطراب امتحان، ناآشنایی با چیدمان ایستگاهها، مدیریت زمان، انتظارات دقیق ارزیابان، و پروتکل های اجرایی باعث میشود دانشجویان نتوانند دانش و مهارتهای اکتسابی خود را به طور کامل به نمایش بگذارند .این شکاف بین شایستگی واقعی و عملکرد ارزیابی شده، نه تنها میتواند به حذف غیرمنصفانه دانشجویان شایسته منجر شود، بلکه بار روانی و مالی مضاعفی بر سیستم آموزشی و دانشجویان وارد میکند.مطالعات متعدد نشان داده اند که قرار گرفتن در معرض محیط شبیه سازی شده ارزیابی، به طور قابل توجهی اضطراب دانشجویان را کاهش و عملکرد آنها را بهبود میبخشد. پژوهشی که توسط فیدمنت (۲۰۱۲) انجام شد، نشان داد که اجرای یک OSCEباعث کاهش معنادار سطح اضطراب گزارش شده توسط دانشجویان و افزایش نمرات آنها در آزمون اصلی گردید. به طور مشابه، تارنر و همکاران در مطالعه خود (۲۰۰۸) تأکید کرده اند که آشنایی با فضا و فرآیند، یکی از کلیدی ترین عوامل تعدیل کننده استرس در ارزیابیهای بالینی است.علاوه بر این، از منظر نظریه شناختی-اجتماعی بندورا، قرار گرفتن در یک موقعیت مشابه (مدلسازی) و کسب تجربه موفقیت آمیز (تسلط) در آن، باعث افزایش «خودکارآمدی» فرد می شود. دانشجویی که باور دارد میتواند در OSCEعملکرد خوبی داشته باشد، با اضطراب کمتری مواجه شده و منابع شناختی بیشتری را بر نمایش مهارتها متمرکز میکند در این میان،محیط های شبیه سازی شده این آزمون، از جمله تور OSCEدقیقاً چنین فرصتی را برای بدست آوردن این تجربه و تسلط بیشترفراهم میکند. یافته‌ها نشان می دهد که یک تور آموزشی می‌تواند به طور مؤثر اضطراب دوره پیش‌بالینی را در بین دانشجویان پرستاری سال اول کاهش دهد و آن را به یک استراتژی ارزشمند برای بهبود انتقال آنها به آموزش بالینی مبتنی بر بیمارستان تبدیل کند. لذا این مطالعه با هدف بررسی تاثیر تور شبیه سازی شده آسکی برمیزان اضطراب و رضایتمندی دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی رشت انجام شد.

روش :این مطالعه نیمه تجربی در دو نیسمال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ بر روی ۸۲ دانشجوی ترم هشت پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت (۴۶ نفر گروه کنترل و ۳۶ نفر گروه مداخله) در مرکز مهارت های بالینی دانشگاه علوم پزشکی گیلان انجام شد. در نیسمال اول بدون اجرای تور شبیه سازی شده آسکی و در نیسمال دوم تور شبیه سازی شده آسکی قبل از آزمون صلاحیت بالینی اجرا شد. در تور شبیه سازی شده بازدید از محیط آزمون، آشنایی با سالن، چیدمان ایستگاهها، محل انتظار، تجهیزات و فضای کلی.آشنایی با فرآیند آزمون ، درک کامل زمانبندی (زنگها، زمان تردد)، نحوه تعامل با بیماران استانداردشده، روش دریافت دستورالعمل ها و تحویل برگه های ارزیابی، تجربه ایستگاههای نمونه انجام شد . ابزار گرد آوری داده ها شامل پرسشنامه سنجش اضطراب ساراسون و پرسش نامه محقق ساخته رضایت سنجی ۱۲ آیتمی بود که میزان رضایتمندی را از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵) می سنجید .روایی پرسشنامه رضایت سنجی بصورت کیفی با نظر سنجی از ۱۰عضو هیات علمی ممتحن صلاحیت بالینی مورد بررسی قرار گرفت و نظرات اساتید اعمال گردید .پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ ۰.۹۲ بدست آمد. داده‌ها با آزمون های توصیفی ، تحلیلی و نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری ۰.۰۵در نظر گرفته شد.

یافته ها : پس از اجرای تور شبیه سازی شده آسکی میانگین میزان اضطراب دانشجویان ۵.۲ ±۱۴.۱۸ بدست آمد که در حد میزان اضطراب متوسط ارزیابی می گردد. میانگین میزان اضطراب در گروه کنترل در حد اضطراب بالا (۳.۵ ±۱۶.۲۱) بدست آمد، که از نظر آماری معنی دار بود(P <۰.۰۰۱). میزان رضایت در گروه تور شبیه سازی شده آسکی در حد ۷.۵۰ ±۵۵.۰۰ و در گروه کنترل ۷.۸۱ ±۵۰.۲۷ بدست امد که از نظر آماری معنا دار نبود .

نتیجه گیری : این روش ساده و کم‌هزینه، با حذف عامل ناآشنایی با محیط آزمون ، نحوه چیدمان ایستگاه‌ها و نحوه شرکت در آزمون و زمانبندی ایستگاه ها و روال کلی آزمون، به دانشجویان آرامش بیشتری بخشیده به طوریکه در آزمون با آرامش بیشتری به انجام مهارت ها پرداخته و رضایتمندی بیشتری از آزمون را ذکر می نمودند . لذا اجرای تور های شبیه سازی شده و یا تور مجازی و بارگذاری آن در سایت های دانشکده ها قبل از آزمون های صلاحیت بالینی دانشجویان پیشنهاد می شود.